

Průvodce možnostmi a funkcemi systému TIRS.NET

Systém **TIRS.NET** je moderní systém kategorie SCADA/HMI, který vyšel z osvědčených systémů TIRS32 a TIRSWeb. Je určen pro **vytváření a provoz aplikací pro monitorování a řízení** libovolné připojené technologie (PLC automaty, měřiče, výrobní linky, atd.). Vykomunikované stavy technologie jsou zobrazeny v přehledových grafických vizualizačních panelech např. s obrazem připojené technologie.

Data jsou ukládána do databáze Microsoft SQL Serveru, který je součástí systému TIRS.NET s následnou možností zobrazovat historická data formou přehledových grafů a tabulek. Systém umožňuje vyhodnocování limitních stavů a jejich hlášení formou alarmů (opticky, zvukově, SMS zprávy, e-mailly).

Dispečerské aplikace se v systému TIRS.NET vytvářejí pouhou konfigurací bez programování a vzhledem k jeho architektuře několikanásobně rychleji než v jiných SCADA systémech.

Systém **TIRS.NET** je určený na vytváření dispečerských aplikací pro rozvodné závody, teplárenství, vodárenství, energetiku, plynárenství, telemetrii, správu budov, facility management, monitorování a řízení výroby, krizové štáby a další oblasti.

Otevřená architektura a koncepce systému TIRS.NET klade důraz na rychlost, jednoduchost a opakovatelnost řešení a umožňuje jeho nasazení jak ve velkých rozlehlých řešeních, tak i v malých aplikacích např. monitorování teplot ve skladech.

Architektura systému TIRS.NET

Systém TIRS.NET je rozdělen na 2 části:

- **Serverová část** - běží jako služba operačního systému Microsoft Windows nezávisle na přihlášeném uživateli a připojených klientech. V této části běží jádro (kernel) systému TIRS.NET, komunikační konektory a moduly.

Tato část se zajišťuje dle nastavení ve Vašem dispečerském projektu:

- *přímou komunikaci s připojenou technologií - čtení / zápis (např. PLC automaty, snímače teplot, měřiče tepla, atd.) dle nastaveného harmonogramu komunikace*
- *současně zde také probíhá další zpracování získaných dat pomocí různých modulů:*
  - vyhodnocování a rozesílání alarmů při překročení nastavených limitních stavů
  - informace o vzniklých alarmech opticky i zvukově
  - rozesílání alarmů např. mailem nebo SMS zprávou
  - zápis alarmů do databáze Microsoft SQL-(SQL Server je součástí systému TIRS.NET)
  - zápis historických dat do databáze Microsoft SQL
  - vyhodnocování a zápis vzniklých událostí do databáze MS SQL (např. přihlášení/odhlášení uživatele, povelování technologie, ...)
  - matematické výpočty mezi signály pomocí matematických modulů
  - může zde být instalována webová nadstavba dispečinku pro přístup z Internetu
- **Klientská část** - umožňuje přihlášenému uživateli zobrazit požadované vizualizační technologické panely s obrazem technologie, které jsou umístěny ve vytvořeném projektu na serveru. Klientská část může běžet na stejném počítači, kde se nachází serverová část nebo na libovolném počítači ve Vaší síti.

Klientská část umožňuje uživateli v závislosti na jeho přidělených právech tyto činnosti:

- *zobrazení všech nebo vybraných technologických vizualizačních panelů, které osahují obraz technologie včetně procházení mezi nimi*
- *monitorování a povelování připojené technologie z vizualizačních panelů nebo vlastních modulů*
- *informace o vzniklých alarmech opticky i zvukově*
- *zobrazení a potvrzování alarmů*
- *zobrazení historických dat formou grafů a tabulek s možností volby časového intervalu, signálů, atd.*
- *úprava a rozšiřování celého projektu dispečinku (přidání a konfigurace signálů, konfigurace modulů, atd.)*
- *vytváření a editace vizualizačních panelů*
- *prohlížení vzniklých událostí v systému TIRS.NET*
- *každý TIRS.NET klient je plnohodnotný a jeho možnosti jsou závislé pouze na přidělených právech správcem dispečinku*

Bezpečnost systému TIRS.NET a dispečerské aplikace

- maximální bezpečnost dle mezinárodní certifikace MS Windows
- systém TIRS.NET používá MS Windows bezpečnosti, zabezpečení služeb, souborů, atd. systémem uživatelů definovaných ve Windows
- každý uživatel má ve Windows zaveden svůj účet s přidělenými právy kam a za jakých podmínek může přistupovat, jakou technologii může monitorovat nebo povelovat, atd.. Toto může být provedeno centrálně v rámci celé společnosti. Výše uvedené vlastnosti umožňují monitorování veškeré činnosti daného uživatele. Možnost přihlášení přes čipové karty, otisky prstů, atd.
- vysoká bezpečnost systému TIRS.NET je dlouhodobě ověřena v praxi např. bankovníctví (Česká národní banka,), vojenská a vesmírná technika - Israel Aerospace Industries Ltd., atd.

Architektura systému TIRS.NET umožňuje jeho nasazení v různých kombinacích:

- **Lokální instalace dispečinku** - serverová i klientská část je umístěna na jednom počítači.
- **Sít'ová instalace dispečinku (client – server)** – na jeden počítač v síti bude instalována serverová část (může být i včetně klientské) a na další počítače v síti bude instalována pouze klientská část.
- **Sít'ová instalace skládající se z více serverů (dispečinků) a klientů.**
- **Výše uvedené typy dispečinků TIRS.NET s internetovou nadstavbou.**
- **Jednotlivé dispečinky mohou být propojeny standardní sítí (ethernet), ale také zabezpečenou internetovou linku.**

Vytvoření aplikace dispečinku

Velmi rychlé vytvoření dispečerské aplikace, na vytvoření aplikace je potřeba méně času než u obdobných systémů jiných firem = úspora nákladů.

Dispečerská aplikace se v systému TIRS.NET nevytváří programováním ale pouze konfigurací s využitím do systému zabudovaných nástrojů.

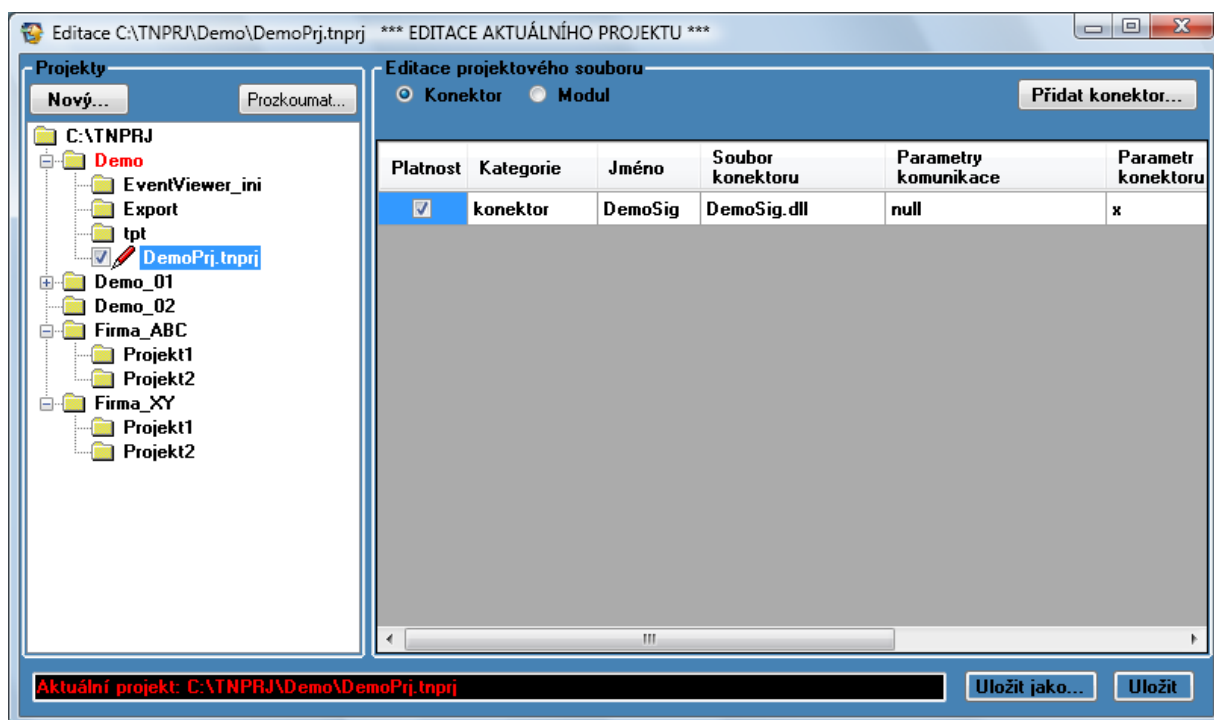
Veškeré konfigurace a nastavení všech částí systému včetně vizualizačních panelů jsou uloženy v otevřeném mezinárodním textovém formátu XML.

V projektu používáte pouze moduly dle výsledné funkčnosti, kterou požadujete.

Projekt můžete kdykoliv rozšířit o další funkčnost – moduly, konektory a to za plného běhu systému.

Vytvoření projektu Vaší aplikace/dispečinku

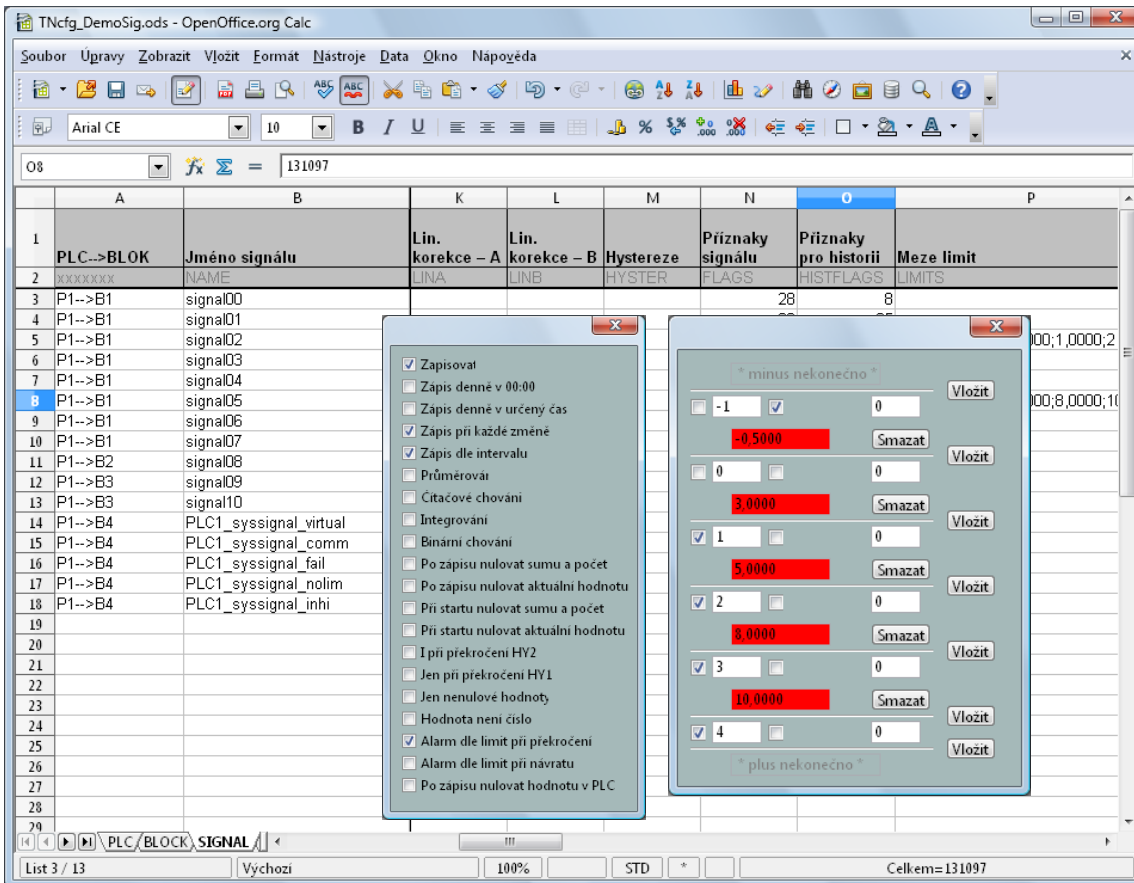
- **TN Project Manager** – nástroj pro vytváření a správu dispečerských aplikací (projektů).

- jednoduché a intuitivní nastavení pomocí grafického rozhraní aplikace
- definování, které konektory a moduly budou použity ve Vašem projektu včetně jejich konfigurací

- na jednom počítači může být libovolný počet projektů, mezi kterými se lze jednoduchým způsobem přepínat
- samozřejmostí je možnost konfigurace pomocí libovolného textového editoru, např. Poznámkový blok

- **Komunikace s připojenou technologií - konfigurace signálů pro SW komunikační konektor**

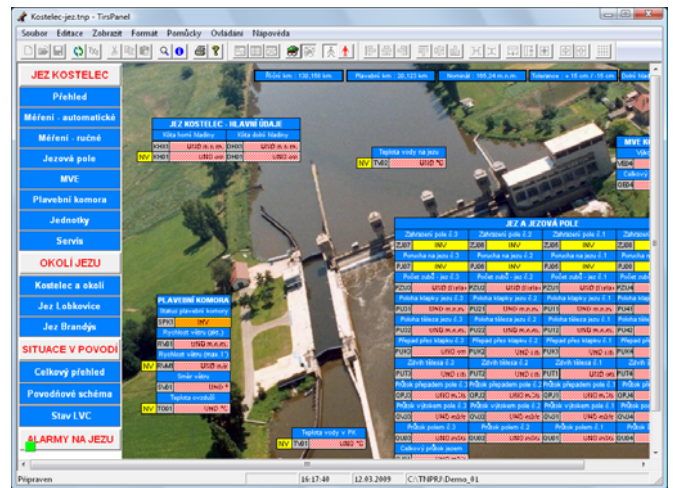
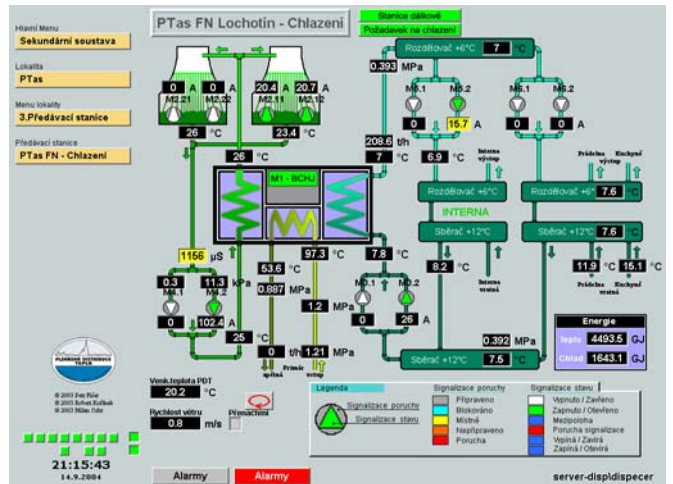
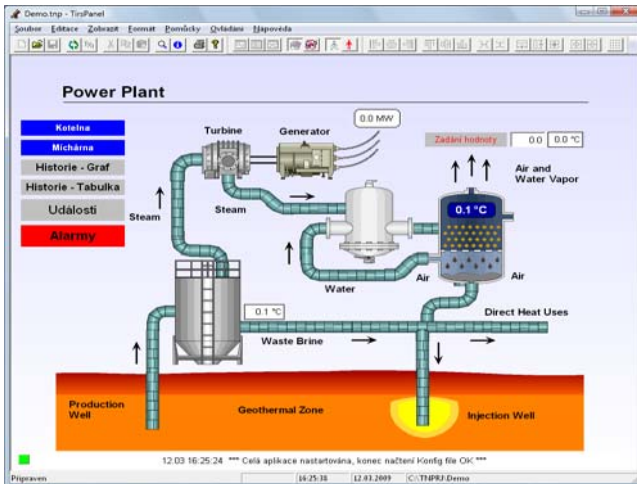

- **konektor** – SW dll knihovna, která dle konfigurace definované v souboru XML oboustranně komunikuje s připojenou technologií (PLC automaty, měřiče, jiné SW systémy, atd.)
- konektor umožňuje komunikovat přes COM, TAPI, TCP, UDP nebo HTTP, záleží na typu připojené technologie
- každý konektor musí mít definovanou konfiguraci, která se provádí pomocí **nástroje Calc z kancelářského balíku OpenOffice.org (volně šiřitelná obdoba aplikace Microsoft Excel, která se nemusí vůbec instalovat, stačí ji pustit pouze z našeho CD) nebo přímou editací textového souboru XML**
- při použití nástroje Calc se konfigurace konektoru provádí výběrem ze zobrazených nabídek
- konfigurace daného konektoru je umístěna centrálně v projektu na serveru TIRS.NET a může se upravovat z libovolné klientské stanice nebo přímo na serveru
- **konfigurace konektoru obsahuje definici signálů (proměnných) které se mají načítat z připojené technologie, např.:**
  - *v PLC automatu na adrese x se nachází signál (proměnná) TEPLKOT. Této proměnné (signálu) se následně přidělí v systému TIRS.NET další vlastnosti, např.:*
    - popis signálu, např. Teplota kotle
    - perioda načítání tohoto signálu, např. načíst tento signál každých 5 s, včetně počtu opakování při chybě komunikace
    - komunikaci dle rastru, oddálení komunikace po startu
    - zda je možné tento signál i povelovat (zapisovat do něho)
    - nastavení limitních stavů, v případě jejich překročení dojde k vyvolání alarmu, počet horních i dolních limit není omezen
    - korekce načtené hodnoty
    - zda se mají načtené hodnoty signálu zapisovat do historické databáze, zde je možné nastavit např. časový interval zápisu, pouze při změně, atd. včetně možných kombinací

- rozesílání systémových signálů
    - .COMM – informace o komunikaci s připojeným HW
    - .FAIL – chyba při čtení hodnoty z HW
    - .LIM – překročení limitních stavů včetně hodnoty limity
    - .TIME – čas poslední komunikace s připojeným HW
    - .Q. – kvalita signálu
  - moduly systému TIRS.NET do kterých se má signál posílat včetně možných parametrů
    - **daný signál je včetně jeho popisu a nastavení v rámci celé dispečerské aplikace jedinečný a kterýkoliv modul nebo klientská aplikace se na něho může napojit a získat jeho aktuální stav, alarmy, historické stavy nebo do něho zapisovat**
  - v systému TIRS.NET musí být odpovídající SW komunikační konektory dle typu připojené technologie. Pokud máte připojenu technologii Amit, Sauter EY3600 a Johnson Controls, musíte mít v systému TIRS.NET obsaženy komunikační konektory (SW knihovny) pro Amit, Sauter a Johnson Controls včetně jejich konfiguračních XML souborů. Jeden konektor může komunikovat s více PLC automaty po síti a může být v dispečerské aplikaci spuštěn vícekrát s různými konfiguracemi, např. Amit1 - komunikace TCP/IP, Amit2 – komunikace RS-485, atd.
  - **přímá oboustranná komunikace s připojeným zařízením bez dalšího SW nebo HW od dodavatele připojovaného zařízení – není nutné dokupovat od dodavatele HW zařízení nákladné OPC servery nebo různé speciální HW moduly**
  - k dispozici je několik desítek SW komunikačních konektorů, např. Sauter EY2400, Sauter EY3600, AMiT, Johnson Controls , SAIA, Promos, Teco, Koyo, Landis&Gyr, SAIA, Trend a další
  - samozřejmostí je podpora obecných komunikačních protokolů OPC, ModBus, M-Bus
  - u všech komunikačních konektorů lze nastavit parametry pro komunikaci pomocí COM, TAPI, TCP, UDP, HTTP
  - **komunikační konektory se neinstalují, ale pouze nakopírují do Vašeho počítače**
  - **uživatel si může vytvářet sám vlastní komunikační konektory**
- **Konfigurace modulů**
    - **Modul** – aplikace, která provádí určité činnosti dle svého typu a nastavené konfigurace
    - při tvorbě dispečerské aplikace se konfigurují pouze ty moduly, které budete požadovat. Moduly, které budete potřebovat v budoucnu přidáte do dispečerské aplikace a nakonfigurujete teprve tehdy, až je budete opravdu potřebovat a to za plného běhu systému TIRS.NET
    - **moduly se neinstalují, ale pouze nakopírují do Vašeho PC**
    - v jedné dispečerské aplikaci může být spuštěn libovolný počet stejných modulů s různými konfiguracemi
    - **uživatel si může vytvářet sám vlastní moduly**
    - **moduly se rozdělují na:**
      - **systémové (moduly, které běží na pozadí jako součást systému TIRS.NET)**
        - **HistorySQL** - historický modul, který zapisuje data získaná z technologie nebo modulů do databáze Microsoft SQL.
        - **AlarmsSQL** - alarmový modul, který zapisuje alarmové stavy z technologie nebo modulů do databáze Microsoft SQL.
        - **WriteScheduler** - plánování pravidelných zápisů do signálů. Zápisy se opakují ve vybrané dny v týdnu v čase, který požadujete. Můžete naplánovat libovolné množství zápisů a tak vytvářet různé kombinace.
        - **SimpleCalc** - provádění jednoduchých matematických operací mezi signály.
        - **Calc** - rozšiřuje systém TIRS.NET o programy a funkce definované uživatelem, a to nejen matematického charakteru.
        - **AlarmsSMS** - rozesílání alarmových hlášek na mobilní telefony pomocí SMS zpráv.
        - **AlarmsMail** - rozesílání alarmových hlášek pomocí e-mailových zpráv.
        - **AlarmsSMSTn** - modul/konektor (slouží k posílání alarmových SMS zpráv na nakonfigurovaná telefonní čísla prostřednictvím konektoru TNSms, který je vyžadován pro správnou funkci tohoto modulu. V systému s touto kombinací je také možný příjem a posílání dalších zpráv, nesouvisejících s alarmy. Modul TNSms poskytuje široké možnosti práce s SMS zprávami, včetně jejich dekódování.)
      - **Klientské aplikace**

Klientské aplikace

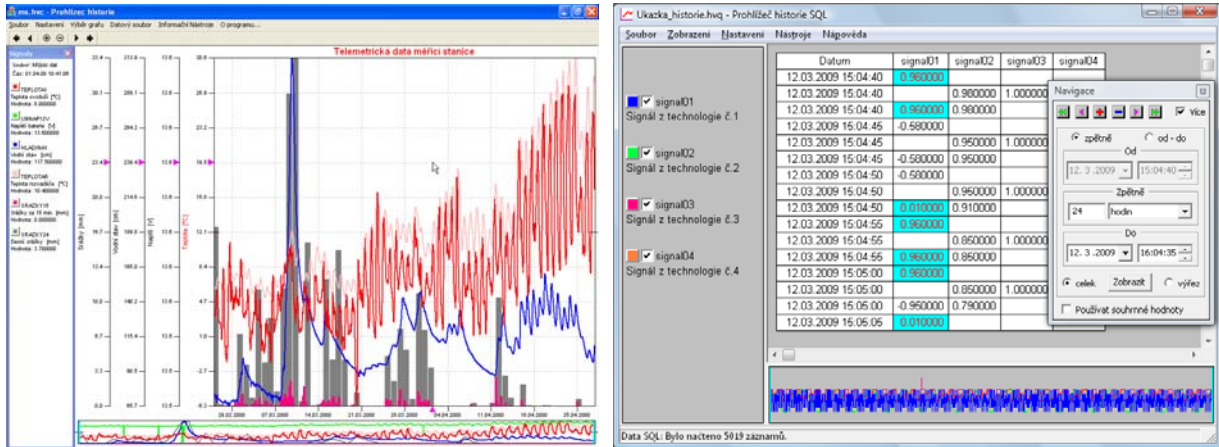
- **TN Panel** - nástroj pro vytváření, editaci a prohlížení vizualizačních panelů. Jednoduché a intuitivní vytváření pomocí grafického rozhraní aplikace – pouhým přetažením prvku na pracovní plochu vizualizačního panelu. **Vizualizační panely se neprogramují, ale pouze konfigurují. Vizualizační panely se ukládají do souboru *.tnp, který má otevřený textový XML formát.**

- **TN Panel nabízí 2 režimy – jednotlivé funkce jsou závislé na přidělených právech uživatele:**
  - **Náhledový režim** – v tomto režimu je možné technologii z vizualizačních panelů pouze prohlížet případně povelovat
    - možnost skrytí menu
    - automatické nebo uživatelsky definované přizpůsobení velikosti vizualizačního panelu aktuálnímu rozlišení monitoru
    - po kliknutí na vybraný prvek, který zobrazuje hodnotu z připojené technologie se může zobrazit:
      - veškeré informace o signálu (popis, čas poslední komunikace, umístění technologie, kvalita signálu, atd.), tyto údaje se mohou zobrazit i po najetí myši na daný prvek
      - graf s přehledy např. za 24 hodin, který zobrazuje všechny signály, které zobrazuje daný prvek
  - **Editační režim** – umožňuje vytváření nebo editaci vizualizačních panelů (chráněno heslem)
    - Povelování je možné nastavit
      - pro všechny uživatele aplikace
      - pro vybraného uživatele
      - pro vybranou skupinu uživatelů
      - po zadání hesla

- Možnosti TN Panelu
  - vkládání a editace přístrojů
  - vytváření vlastních šablon přístrojů nebo skupin přístrojů s předdefinovanými nastaveními
  - nastavení vlastností přístrojů, podkladů
  - lupa – přizpůsobení velikosti panelu monitoru
  - a další

- HistoryViewer – návrh, editace a prohlížení historických dat formou tabulek a grafů.

- data jsou uložena v databázi Microsoft SQL
- jednoduché přepínání mezi tabulkou a grafem
- tisk tabulek a grafů
- každému zobrazovanému signálu lze nadefinovat vlastní osu y s různými jednotkami a rozsahy nebo použít společnou osu více signálům
- dynamický rozsah osy pro přizpůsobení načteným hodnotám
- graf s možností zobrazení celkového přehledu např. za 1 měsíc a současně zobrazení pouze úseku v rozsahu např. 10 minut
- výběr časového intervalu s možností náhledu v různých časech UTC, CET, lokální čas
- nastavení limit v grafu a tabulce včetně grafického odlišení textu, podkladu při překročení
- zablokování možnosti editace heslem, skrytí menu
- **definice grafu a tabulky je uložena v souboru *.hvw v otevřeném textovém formátu XML**

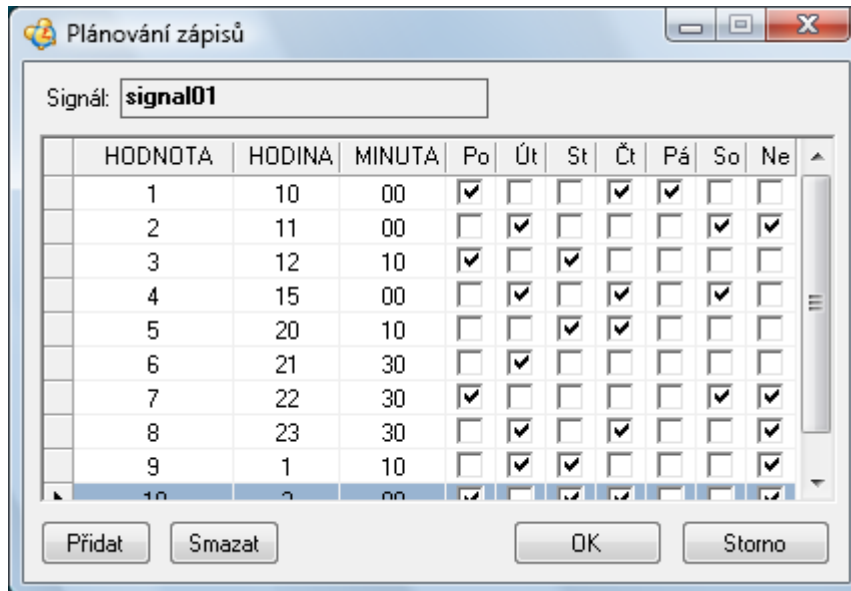
- AlarmsSQLAccept – nástroj pro prohlížení a potvrzování alarmů v databázi MS SQL.

The screenshot shows the AlarmsSQLAccept application interface. It features a table with columns for 'DATUM / ČAS', 'SIGNÁL', 'HODNOTA', 'ALARM', 'ALARM', 'HODNOTA', 'POPIS', 'POTVRDIL', and 'ČAS POTVRZENÍ'. The table contains multiple rows of alarm data. At the top, there are buttons for 'Aktuální', 'Procházení', 'Rozsah', 'Nezávažné', and 'Potvrzené'. A 'Vybrat signál' dropdown menu is also present. The bottom of the window shows a date selector set to '12.03.2009' and a 'Zavřít' button.

DATUM / ČAS	SIGNÁL	HODNOTA	ALARM	ALARM	HODNOTA	POPIS	POTVRDIL	ČAS POTVRZENÍ
12.03.2009 15:48:32	signal05	8	3	2	5	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:48:27	signal05	2	0	3	8	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:48:22	signal05	5	2	0	2	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:48:16	signal05	9	3	2	5	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:48:11	signal05	2	0	3	9	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:48:06	signal05	6	2	0	2	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:48:02	signal05	9	3	2	6	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:57	signal05	3	1	3	9	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:52	signal05	6	2	1	3	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:47	signal02	-0,49	0	-1	-0,58	Signál z technologie č. 2	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:47	signal05	0	0	2	6	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:41	signal05	3	1	0	0	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:36	signal05	7	2	1	3	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:31	signal05	0	0	2	7	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:26	signal05	4	1	0	0	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:22	signal05	7	2	1	4	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:17	signal05	1	0	2	7	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:12	signal05	4	1	0	1	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:06	signal02	0,38	1	0	0,28	Signál z technologie č. 2	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:06	signal05	8	3	1	4	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33
12.03.2009 15:47:01	signal05	1	0	3	8	Signál z technologie č. 5	Dan	12.03.2009 15:50:33

- vizuální a zvuková signalizace alarmu
- alarmy jsou uloženy v databázi Microsoft SQL s údaji o vzniku a potvrzení (čas, uživatel, význam)
- zobrazení aktuálních alarmů
- potvrzování alarmů
- zobrazení historických (potvrzených) alarmů včetně hodnot příslušného signálu
- záznam veškerých činností provedených uživatelem do databáze událostí (nastavení, filtry, atd.)

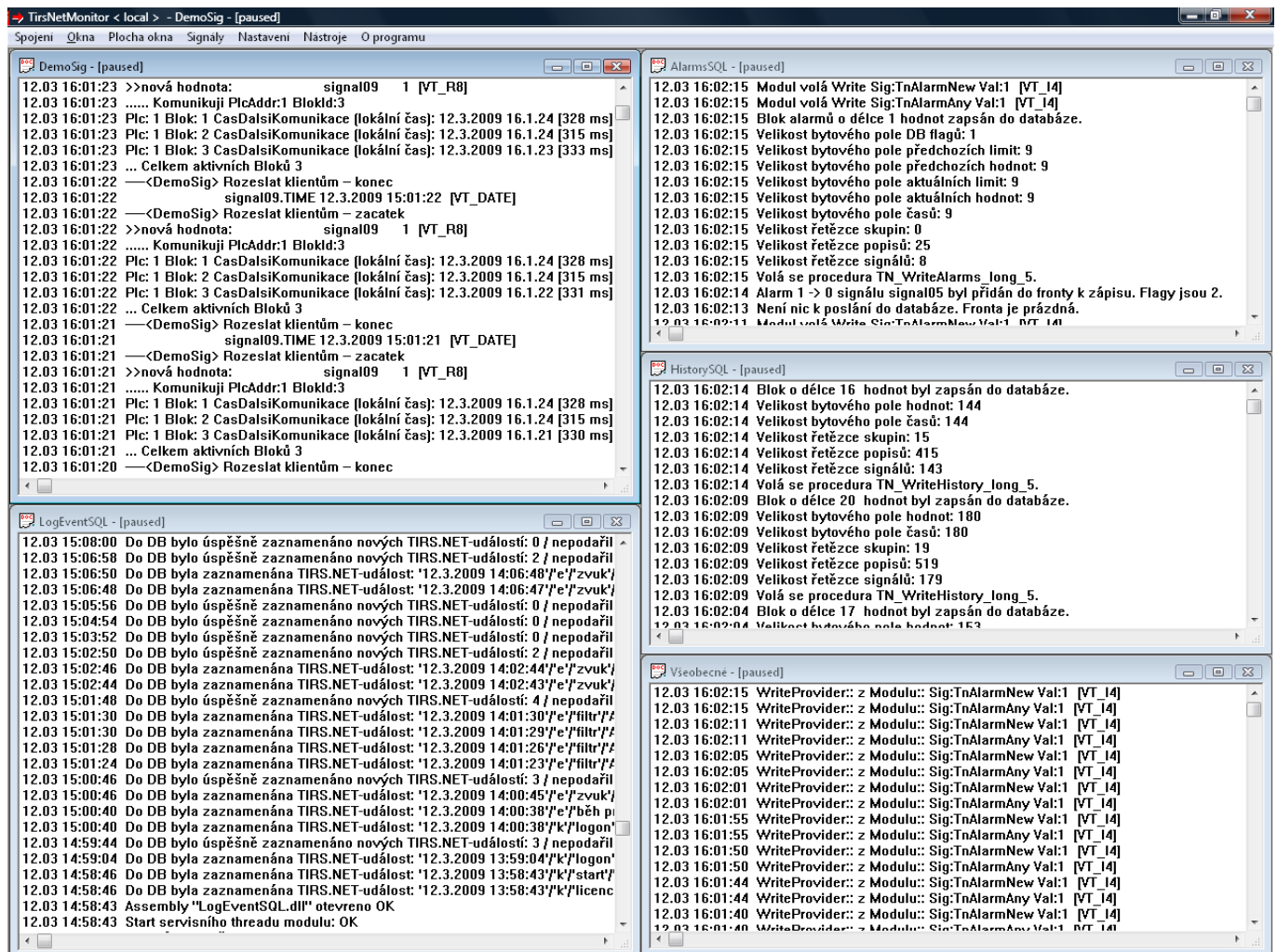
- **WriteSchedulerEditor** – editor pro časový zapisovací modul WriteScheduler.

- editace a vytvoření časových zápisů do signálů dle nastaveného harmonogramu

Diagnostika systému TIRS.NET a dispečerské aplikace

TN Monitor – diagnostický nástroj, který slouží pro monitorování, diagnostiku a ladění běhu celého systému TIRS.NET včetně dispečerské aplikace.

- sledování chování komunikačních konektorů a modulů v dispečerské aplikaci
- možnost nastavení parametrů sledování
- výpisy komunikací konektorů
- možnost ukládat nasnímaných informací do souboru

Systémové reporty

- Systém TIRS.NET automaticky generuje 2 typy systémových reportů o chování systému TIRS.NET.
  - systémové reporty zapisované do Event logu Microsoft Windows a které se prohlížejí standardním nástrojem Prohlížeč událostí, který je součástí Microsoft Windows
  - systémové reporty zapisované do databáze MS SQL, které se prohlíží nástrojem TN Event
- Reporty může prohlížet uživatel s dostatečně přidělenými oprávněními.
- Příklad automaticky generovaných událostí v systému TIRS.NET:
  - zahájení startu systému TIRS.NET včetně informace který projekt byl nainstalován
  - ukončení systému TIRS.NET včetně informace který projekt byl ukončen
  - informace o povelování jednotlivých uživatelů (datum a čas, který uživatel a z jakého počítače poveloval, který signál byl povelován a jaká hodnota byla do signálu zapsána včetně informace zda byl povel vykonán)
  - informace o běhu modulů a komunikačních konektorů
  - další systémové události systému TIRS.NET
- archivace systémových reportů
- možnost uložení systémových reportů do textového souboru
- hledání a filtrování hlášek dle různých kritérií

Server "(local)" Databáze "TN_MAIN_DEMO"

SQL Server: (local) Databáze: TN_MAIN_DEMO Čas lokální

Vzor1

Filtrace podle času
Čas od: 11. 3.2009
Čas do: 12. 3.2009
Interval: 1 dny

Filtrace podle číselníků
Počítač: --- nefiltrovat --- Jméno modulu: --- nefiltrovat ---
Knihovna: --- nefiltrovat --- Závažnost: --- nefiltrovat ---
Kategorie události: --- nefiltrovat --- Kategorie zdroje: --- nefiltrovat ---
Popis události: --- nefiltrovat --- Uživatel: Dan

Čas vzniku	Uživatel	Počítač	Text události	Knihovna	Kategor události
13.3.2009 13:11	Dan	DANH	Zvukové oznámení bylo manuálně vypnuto.	AlarmsSQLAccept.exe	alarm vie
13.3.2009 13:11	Dan	DANH	Zobrazení alarmů stupně 0 bylo zapnuto.	AlarmsSQLAccept.exe	alarm vie
13.3.2009 13:11	Dan	DANH	Zobrazení alarmů stupně -1 bylo zapnuto.	AlarmsSQLAccept.exe	alarm vie
13.3.2009 13:11	Dan	DANH	Přehled alarmů AlarmsSQLAccept byl otevřen.	AlarmsSQLAccept.exe	alarm vie
13.3.2009 13:11	Dan	DANH	Připojený uživatel: DANH\Dan	kernel	TN_kern
13.3.2009 10:49	Dan	DANH	Zápis klienta do signálu "signal03", hodnota: 5 [VT_R8], minulá hodnota: 1 [VT_R8]	kernel	TN_kern
13.3.2009 10:49	Dan	DANH	Připojený uživatel: DANH\Dan	kernel	TN_kern
13.3.2009 10:47	Dan	DANH	Odpojený uživatel: DANH\Dan	kernel	TN_kern
13.3.2009 10:47	Dan	DANH	Připojený uživatel: DANH\Dan	kernel	TN_kern
13.3.2009 10:43	Dan	DANH	Odpojený uživatel: DANH\Dan	kernel	TN_kern
13.3.2009 10:38	Dan	DANH	Připojený uživatel: DANH\Dan	kernel	TN_kern
13.3.2009 10:37	Dan	DANH	Odpojený uživatel: DANH\Dan	kernel	TN_kern

Vybrat nastavení Uložit nastavení jako ... Přejmenovat dotaz... Odstranit dotaz Vložit dotaz...

Hlavní přehled výhod systému TIRS.NET naleznete v dokumentu „Výhody technologického informačního a řídicího systému TIRS.NET proti jiným systémům“.

Ukázkovou verzi systému TIRS.NET včetně různých hotových projektů pro různé typy připojené technologie naleznete na našich stránkách www.coral.cz. V případě dotazů nás kontaktujte na telefonu +420 498 500 469 nebo e-mailu coral@coral.cz.